

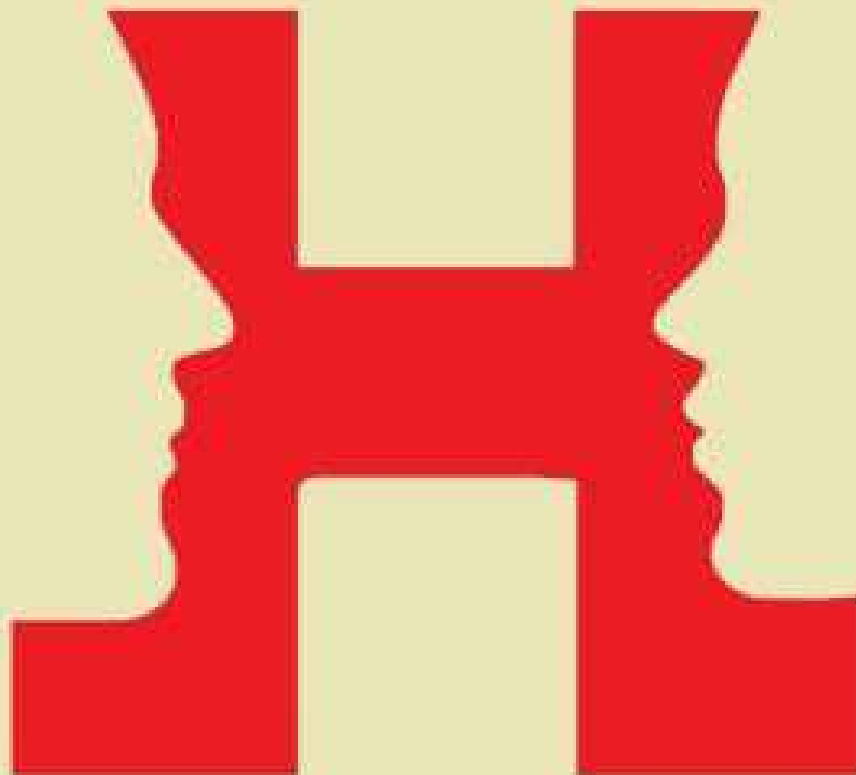
IMPACT FACTOR - 4.197 (IJIF)

ISSN: 2454-5503

CHRONICLE OF HUMANITIES AND CULTURAL STUDIES

A Peer Reviewed Bimonthly International Journal

VOL. 4 | ISSUE 3 | MARCH-APRIL 2018

Editor in Chief

Dr Kalyan Gangarde

CHRONICLE OF HUMANITIES AND CULTURAL STUDIES

A BIMONTHLY REFEREED INTERNATIONAL JOURNAL

BOOK 2

Chief Editor:

Dr Kalyan Gangarde,

Director, Centre for Humanities and Cultural Studies, Kalyan (W)

Co- editors

Dr. Sadhana Agrawal,

Asst. Professor, Maharani Laxmibai Govt. College of Excellence, Gwalior (M.P.) India

Dr Grishma Khobragade,

Asst. Prof., Birla College, Kalyan (W)

Dr. Pandurang Barkale,

Asst. Professor, Dept of English, SNDT Women's University, Churchgate, Mumbai

Dr. Bharat Gugane,

Asst. Professor, Bhosala Military College, Nashik, Maharashtra

Dr. Dashrath Kamble,

Asst. Professor, S.B.College, Shahapur, Dist. Thane, Maharashtra

Mahatma Gandhi Education and Welfare Society's

**CENTRE FOR HUMANITIES AND
CULTURAL STUDIES, KALYAN (W)**

www.mgsociety.in +91 8329000732 Email: chcskalyan@gmail.com

Contents

1. An Analytical Study Of English Language Teaching Stratagems And Its Testing And Evaluation Strategies
Dr. Jobi George 6
2. A Review On The Importance Of Proverbs In English Literature
Dr. Vinita S Virgandham 11
3. Alienation In Rohinton Mistry's 'Squatter'
Someshwar Wasekar & Dr. Anuradha D. Kherdekar 17
4. Exploring The Multifaceted Tapestry Of Indian Culture: Gita Mehta's 'A River Sutra'
Dr. Raheel K. Quraishi 21
5. Human Rights Of Subjugated Populations: Prospects And Challenges
Dr. Mangesh Kadu 24
6. Stress And Its Management
Dr. Aditya Kishor Sarwe 31
7. IPR Awareness Model For Engineering College Faculties
Rajasree O.P., Mangala A. Hirwade, Sunilkumar U.T. 34
8. 'मेक इन इंडिया' आत्मनिर्भर भारतासाठी समर्थ अभियान
प्रा.डॉ. सुनिल शिंदे 45
9. अल्पसंख्याक समुदायांवर पोलिसांच्या वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या प्रभावाचा आणि मानवी हक्कांवर त्याच्या परिणामाचा अध्ययन
प्रा. डॉ. मोतीराज रा.चव्हाण 51
10. प्रयोगात्म विधिनाट्य: गोंधळ
डॉ. मधुकर वि. नंदनवार 58
11. बँकिंग क्षेत्रातील माहिती तंत्रज्ञानाची उपयुक्तता
डॉ. अनिता वि. महावादीवार 63
12. भारतीय कंपन्यांचे ई—कॉमर्स मध्ये वर्चस्व
प्रा. डॉ. राजेश सं. बहूरुपी 68

9.

अल्पसंख्याक समुदायांवर पोलिसांच्या वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या प्रभावाचा आणि मानवी हक्कांवर त्याच्या परिणामाचा अध्ययन

प्रा. डॉ. मोतीराज रा.चव्हाण

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर जिल्हा नागपूर

सारांश:

हा शोधनिबंध अल्पसंख्याक समुदायांवर कायद्याच्या अंमलबजावणीद्वारे वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा हानिकारक प्रभाव आणि परिणामी मानवी हक्कांचे उल्लंघन तपासतो. हे ऐतिहासिक संदर्भ, पद्धती आणि वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे परिणाम शोधतो, व्यक्ती आणि समुदायांसाठी सामाजिक, मानसिक आणि आर्थिक परिणामांवर प्रकाश टाकतो. या व्यापक समस्या कमी करण्यासाठी शिफारशी प्रस्तावित करून, वांशिक व्यक्तिचित्रण, वर्णद्वेष आणि मानवी हक्कांचे उल्लंघन यांच्यातील संबंधांवरही या शोधनिबंधामध्ये चर्चा करण्यात आली आहे. हा शोधनिबंध कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या व्यापक समस्येचा आणि अल्पसंख्याक समुदायांवर होणाऱ्या गंभीर प्रभावाचा अध्ययन करतो व मूलभूत मानवी हक्कांवर त्याचे परिणाम गंभीरपणे तपासतो. वांशिक व्यक्तिचित्रण, ज्याची व्याख्या व्यक्तींना त्यांच्या समजलेल्या वांशिक पार्श्वभूमीवर आधारित भेदभावपूर्ण लक्ष्यीकरण म्हणून केली जाते, त्याचे लक्षित समुदायांवर दूरगामी परिणाम होतात, पद्धतशीर वर्णद्वेष कायम राहतो आणि कायद्याच्या अंमलबजावणीवरील विश्वास कमी होतो. हा अध्ययन ऐतिहासिक उत्पत्ती, अभिव्यक्ती आणि वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या पद्धतींचा आढावा घेतो, व्यक्तींच्या मानसशास्त्र, सामाजिक-आर्थिक संधी आणि सामुदायिक संबंधांवर त्याचे हानिकारक प्रभाव उघड करतो. अत्यावश्यक मानवी हक्कांच्या उल्लंघनाचे विश्लेषण करून, भेदभाव न करणे, अमानुष वागणुकीपासून स्वातंत्र्य आणि योग्य प्रक्रियेसोबत, हा शोधनिबंध जातीय व्यक्तिचित्रणाचा सामना करण्यासाठी कायदेशीर सुधारणा, समुदाय प्रतिबद्धता आणि शैक्षणिक उपक्रमांची तातडीची गरज स्पष्ट करतो आणि मानवी न्याय्य संरक्षण सुनिश्चित करतो.

मुख्य शब्द: वांशिक व्यक्तिचित्रण, कायद्याची अंमलबजावणी, अल्पसंख्याक समुदाय, मानवाधिकार, पोलीस, वांशिक असमानता

परिचय:

वांशिक व्यक्तिचित्रण, कायद्याची अंमलबजावणी करण्याच्या पद्धतींमध्ये खोलवर रुजलेली एक त्रासदायक घटना आहे जी जगभरातील अल्पसंख्याक समुदायांवर हानिकारक प्रभाव पाडत आहे. हा शोधनिबंध या समुदायांवर वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा खोल परिणाम आणि मूलभूत मानवी हक्कांवर त्याचे दूरगामी परिणाम उलगडण्याचा प्रयत्न करतो. पोलीस यंत्रणेमधील वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे ऐतिहासिक संदर्भ आणि उत्क्रांती तपासून, तसेच त्याच्या समकालीन अभिव्यक्तींचा शोध घेऊन, हा अध्ययन या समस्येच्या बहुआयामी पैलूंवर प्रकाश टाकण्याचा प्रयत्न करतो.

वांशिक व्यक्तिचित्रण ही एक भेदभाव करणारी प्रथा आहे ज्यामध्ये कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या अधिकाऱ्यांकडून व्यक्तींना गुन्हेगारी वर्तनाच्या पुराव्याऐवजी त्यांच्या कथित वांशिक पार्श्वभूमीच्या आधारावर लक्ष्य केले जाते. हा पूर्वाग्रह अनेक प्रकारच्या क्रियांद्वारे प्रकट होतो, ज्यामध्ये असमान थांबा, शोध, अटके आणि बळाचा वापर यांचा समावेश होतो, हे सर्व पूर्वकल्पित रूढीवादी आणि पूर्वाग्रहांमुळे उत्तेजित असते. परिणामी, वांशिक व्यक्तिचित्रण समानता, निष्पक्षता आणि न्यायाच्या तत्त्वांचे उल्लंघन करते, विद्यमान सामाजिक विषमता वाढवते आणि समाजातील पद्धतशीर वर्णद्वेषाला बळकटी देते.

वांशिक व्यक्तिचित्रणाची उत्पत्ती समाजांमध्ये खोलवर रुजलेल्या ऐतिहासिक पूर्वग्रहांवरून शोधली जाऊ शकते. आधुनिक पोलीस यंत्रणेमधील त्याची उत्क्रांती वसाहतवाद, गुलामगिरी आणि वांशिक पृथक्करणाने भरलेल्या इतिहासाशी जोडलेली आहे. नागरी हक्कांनंतरच्या युगात स्पष्टपणे भेदभाव करणाऱ्या प्रथांमधून सूक्ष्म, संस्थात्मक पूर्वाग्रहांकडे बदल झाल्याचे दिसून आले, जे पुढे कायदे, धोरणे आणि कायद्याची अंमलबजावणी करण्याच्या पद्धतींद्वारे कायम होते.

वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा ऐतिहासिक विकास समजून घेणे अल्पसंख्याक समुदायांवर त्याचा व्यापक आणि स्थायी प्रभाव समजून घेण्यासाठी आवश्यक संदर्भ प्रदान करते, या खोलवर रुजलेल्या समस्येचा सामना करण्यासाठी सर्वसमावेशक उपायांची आवश्यकता अधोरेखित करते. या संशोधनाचे उद्दिष्ट व्यक्ती, समुदाय आणि मानवी हक्कांवरील वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या आजच्या काळातील परिणामांचा शोध घेण्याचा आहे, ज्या भविष्यात न्याय आणि समानता भेदभाव करणाऱ्या प्रथांवर प्रचलित आहेत.

संशोधनाची उद्दिष्टे:

- 1) वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रसार आणि प्रकार तपासणे.
- 2) वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे समुदाय व्यापी परिणाम शोधणे आणि व्यक्तीवरील मानसिक आणि सामाजिक आर्थिक प्रभावाचे परीक्षण करणे.
- 3) वांशिक व्यक्तिचित्रणामुळे उद्भवलेल्या मानवी हक्कांच्या उल्लंघनाचे विश्लेषण करणे.
- 4) वांशिक व्यक्तिचित्रण आणि पद्धतशीर वंशवाद यांच्यातील संबंध तपासणे
- 5) वांशिक व्यक्तिचित्रणासाठी कायदेशीर आणि धोरणात्मक प्रतिसादांचे मूल्यांकन करणे.

साहित्य समीक्षा:

वांशिक व्यक्तिचित्रण, कायद्याची अंमलबजावणी करण्याच्या पद्धतींमध्ये खोलवर रुजलेली समस्यांनी, संशोधक, विद्वान आणि मानवाधिकार समर्थकांचे व्यापक लक्ष वेधून घेतले आहे. हे साहित्य पुनरावलोकन अल्पसंख्याक समुदायांवर पोलिसांद्वारे वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभाव आणि मानवी हक्कांवर त्याचे परिणाम या विषयावर विविध संशोधकांकडून मुख्य निष्कर्ष आणि अंतर्दृष्टीचा आढावा प्रदान करते.

1) व्यक्तींवर वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे परिणाम: असंख्य अभ्यासांनी वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या अधीन असलेल्या व्यक्तींनी अनुभवलेल्या मानसिक आणि भावनिक परिणामांचा शोध लावला आहे. उदाहरणार्थ, हॅरिस (2009) ला आढळले की वांशिक व्यक्तिचित्रणामुळे लक्षित व्यक्तींमध्ये चिंता, तणाव आणि भीतीची पातळी वाढते, परिणामी त्यांच्या समुदायांमध्ये सुरक्षिततेची भावना कमी होते. हे मनोवैज्ञानिक प्रभाव गॉफ आणि इतरांद्वारे (2014) मान्य केले जातात. ज्यांनी नमूद केले की वांशिक भेदभावाची अपेक्षा मानसिक आरोग्य आणि कल्याणावर नकारात्मक परिणाम करू शकते.

2) सामाजिक आर्थिक विषमता: वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे अल्पसंख्याक समुदायांवर गंभीर सामाजिक-आर्थिक परिणाम आहेत. पेजर आणि क्विलियन (2005) द्वारे केलेल्या संशोधनात वांशिक व्यक्तिचित्रण अल्पसंख्याक व्यक्तींसाठी रोजगाराच्या संधींना कसे मर्यादित करू शकते हे दर्शविले आहे, ज्यामुळे आर्थिक गैरसोय होते आणि उत्पन्न व संपत्तीमध्ये वांशिक असमानतेला बळकटी मिळते. त्याचप्रमाणे, राफेल आणि स्टॉलला (2013) आढळले की वांशिक व्यक्तिचित्रणामुळे नकारात्मक शैक्षणिक परिणाम होऊ शकतात, ज्यामुळे अल्पसंख्याक तरुणांसाठी दर्जेदार शिक्षणाचा प्रवेश कमी होतो.

3) समुदाय व्यापी प्रभाव: वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभाव वैयक्तिक अनुभवांच्या पलीकडे पसरतो, ज्यामुळे संपूर्ण अल्पसंख्याक समुदायांवर परिणाम होतो. वेटझर आणि टच (2002) च्या संशोधनातून असे दिसून आले आहे की वांशिक व्यक्तिचित्रणामुळे अल्पसंख्याक समुदायांमध्ये कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सीवरील विश्वास कमी होऊ शकतो, पोलिस तपास आणि

समुदाय पोलीस यंत्रणाच्या प्रयत्नांमध्ये सहकार्यामध्ये अडथळा निर्माण होतो. हा कमी झालेला विश्वास गुन्हेगारी दर वाढण्यास आणि अल्पसंख्याक लोकांमध्ये परकेपणाची भावना निर्माण करण्यास हातभार लावू शकतो.

4) मानवी हक्कांचे उल्लंघन: अनेक विद्वानांनी वांशिक व्यक्तिचित्रणमध्ये अंतर्निहित मानवी हक्कांचे उल्लंघन अधोरेखित केले आहे. अॅम्नेस्टी इंटरनॅशनल (2018) ने अशा प्रकरणांचे दस्तऐवजीकरण केले आहे ज्यामध्ये वांशिक व्यक्तिचित्रणामुळे भेदभाव न करण्याच्या अधिकाराचे उल्लंघन होते, अत्याचार किंवा क्रूर, अमानुष किंवा अपमानास्पद वागणूक आणि योग्य प्रक्रियेच्या अधिकाराचे उल्लंघन होते. कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सीमध्ये जबाबदारी आणि पर्यवेक्षणाच्या अभावामुळे हे उल्लंघन वाढले आहे (अलेक्झांडर आणि; हेंडरसन, 2005).

5) वांशिक व्यक्तिचित्रण आणि वर्णद्वेष यांच्यातील संबंध: अलेक्झांडर (2010) सारख्या संशोधकांनी वांशिक व्यक्तिचित्रण आणि वर्णद्वेष यांच्यातील संबंधावर प्रकाश टाकला आहे. वांशिक व्यक्तिचित्रण हे संस्था, धोरणे आणि पद्धतींमध्ये अंतर्भूत असलेल्या प्रणालीगत भेदभावाचे प्रकटीकरण म्हणून पाहिले जाते. हे गुन्हेगारी न्याय, शिक्षण, गृहनिर्माण आणि आरोग्यसेवा यासोबत विविध क्षेत्रांमध्ये वांशिक असमानता कायम ठेवते.

6) कायदेशीर आणि धोरण प्रतिसाद: विद्वानांनी वांशिक व्यक्तिचित्रणासाठी कायदेशीर आणि धोरणात्मक प्रतिसादांच्या प्रभावीतेचे मूल्यांकन केले आहे. कॅसल आणि मुरळी (2018) यांनी वांशिक व्यक्तिचित्रणाला संबोधित करण्यासाठी कायदेशीर उपायांच्या मर्यादित प्रभावावर चर्चा केली, जसे की खटले. त्यांचा असा युक्तिवाद आहे की वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभावीपणे सामना करण्यासाठी धोरणातील बदल आणि पोलीस सुधारणा आवश्यक आहेत.

साहित्यात असे दिसून आले आहे की वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे अल्पसंख्याक समुदायांसाठी खोल आणि कायमस्वरूपी परिणाम आहेत, ज्यात मानसिक, सामाजिक आर्थिक आणि समुदाय व्यापी प्रभाव समाविष्ट आहेत. हे मूलभूत मानवी हक्कांचे उल्लंघन देखील करते आणि पद्धतशीर वंशवादाशी जवळून जोडलेले आहे. या समस्येचे निराकरण करण्यासाठी कायदेशीर प्रयत्न असूनही, वांशिक व्यक्तिचित्रण कमी करण्यासाठी आणि सर्वांसाठी मानवी हक्कांचे समर्थन करण्यासाठी धोरणातील बदल, पोलीस जबाबदारीचे उपाय आणि समुदाय प्रतिबद्धता आवश्यक आहे.

संशोधन पद्धती :

हा अध्ययन दुय्यम डेटा विश्लेषण दृष्टीकोन वापरतो, पुस्तके, जर्नल्स, सरकारी एजन्सी, संशोधन संस्था आणि शैक्षणिक अध्ययन यासारख्या विविध स्रोतांकडून डेटा संकलित करण्यात आले आहे.

अल्पसंख्याक समुदायांवर पोलीसांच्या वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या प्रभाव आणि मानवी हक्कांवर त्याच्या परिणाम:

वांशिक व्यक्तिचित्रण कायद्याची अंमलबजावणी करण्याच्या पद्धतींमध्ये खोलवर रुजलेली अभिव्यक्ती आहे, जी विविध प्रकारांमध्ये प्रकट होते आणि जी व्यक्तींना त्यांच्या कथित वांशिक पार्श्वभूमीवर आधारित असमानतेने लक्ष्य करते. या अभिव्यक्तींचा अल्पसंख्याक समुदायांवर लक्षणीय परिणाम होतो, याद्वारे वर्णद्वेष आणि मानवी हक्कांचे उल्लंघन केले जाते.

अल्पसंख्याक व्यक्तींना त्यांच्या गैर-अल्पसंख्याक समकक्षांच्या तुलनेत अप्रमाणित थांबे आणि कार्यवाहीचा अनुभव येतो. अध्ययनाने सातत्याने दर्शविले आहे की वांशिक अल्पसंख्याक, विशेषतः कृष्णवर्णीय आणि हिस्पॅनिक समुदायातील व्यक्तींना रहदारी थांबे दरम्यान ओढले जाण्याची, शोधली जाण्याची आणि अनावश्यक तपासणी केली जाण्याची शक्यता असते. थांबा धोरणे, प्रामुख्याने शहरी भागात कार्यरत, अल्पसंख्याक व्यक्तींना विषमपणे लक्ष्य करतात. ही धोरणे कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या व्यक्तींना अस्पष्ट संशयांवर आधारित थांबवू, प्रश्न विचारू आणि त्यांना रोखू देतात. संशोधन असे दर्शविते की लक्ष्य केलेल्यांपैकी बहुसंख्य लोक हे कृष्णवर्णीय लोक आहेत, ज्यामुळे त्यांच्या समुदायांमध्ये अन्यायकारकपणे निवडून आल्याची आणि अपमानित झाल्याची भावना वाढते. विमानतळ सुरक्षा स्क्रिनिंग अनेकदा वांशिक पूर्वाग्रह प्रदर्शित करतात, विशिष्ट वांशिक पार्श्वभूमीतील व्यक्तींना

उच्च तपासणीचा सामना करावा लागतो. यामुळे त्यांच्या दिसण्यावर किंवा समजलेल्या वांशिक पार्श्वभूमीच्या आधारावर ओळखल्या जाणाऱ्या व्यक्तींमध्ये तणाव, चिंता आणि निराशा वाढू शकते, ज्यामुळे त्यांच्या भेदभाव न करण्याच्या आणि समानतेच्या अधिकाराचे उल्लंघन होते.

उदयोन्मुख पाळत ठेवणे आणि पोलीस यंत्रणेतील तंत्रज्ञान, जसे की चेहरा ओळखणे आणि भविष्यसूचक पोलीस यंत्रणा अल्गोरिदम, अल्पसंख्याक समुदायांना विषमतेने लक्ष्य करत असल्याचे आढळले आहे. पक्षपाती अल्गोरिदम आणि तंत्रज्ञान वांशिक रूढिवादीतेला बळकटी देतात, ज्यामुळे या समुदायांना आणखी दुर्लक्षित करणाऱ्या आणि त्यांच्या गोपनीयतेच्या अधिकाराचे उल्लंघन करणाऱ्या भेदभावपूर्ण प्रथा निर्माण होतात.

वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभाव कायद्याच्या अंमलबजावणीसोबत वैयक्तिक चकमकींच्या पलीकडे वाढतो, अल्पसंख्याक समुदायांच्या क्षेत्रामध्ये प्रवेश करतो आणि चिरस्थायी मानसिक, सामाजिक आर्थिक आणि सांप्रदायिक परिणाम निर्माण करतो. वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा अनुभव घेतलेल्या व्यक्तींवर गंभीर मानसिक आघात होतो. कायद्याच्या अंमलबजावणीद्वारे लक्षित होण्याची किंवा अन्यायकारक वागणूक मिळण्याची सतत भीती यामुळे चिंता, तणाव आणि आघात वाढतात. वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या अधीन असलेल्या व्यक्तींना सुरक्षिततेची कमी झालेली भावना, विश्वासाच्या समस्या आणि प्रतिकूल मानसिक आरोग्य परिणामांसोबत संघर्ष करावा लागतो.

वांशिक व्यक्तिचित्रण अल्पसंख्याक समुदायांमध्ये सामाजिक-आर्थिक प्रगतीमध्ये लक्षणीयरीत्या अडथळा आणते. भेदभावपूर्ण पद्धती, मर्यादित उत्पन्न आणि आर्थिक स्थिरता यामुळे रोजगाराच्या संधी कमी झाल्या आहेत. याव्यतिरिक्त, दर्जेदार शिक्षण आणि घरांच्या असमान प्रवेशामुळे दारिद्र्य आणि असमानतेचे चक्र कायम राहते, ज्यामुळे सामाजिक-आर्थिक गतिशीलतेला बाधा येते.

वांशिक व्यक्तिचित्रण अल्पसंख्याक समुदाय आणि कायद्याची अंमलबजावणी यांच्यातील संबंधांना गंभीरपणे नुकसान करते. पोलिसांवरील विश्वास कमी होतो, प्रभावी समुदाय पोलीस यंत्रणेच्या प्रयत्नांना अडथळा आणत आहेत. या संबंधांमध्ये बिघाड झाल्यामुळे अनेकदा कायद्याची अंमलबजावणी करणा-यांशी सहकार्य कमी होते आणि अलिप्ततेची भावना निर्माण होते, ज्यामुळे सामाजिक एकसंधता आणि एकूणच सामुदायिक कल्याण बिघडते. या समस्येचे निराकरण करण्यासाठी आणि अल्पसंख्याक समुदायांच्या मानवी हक्कांचे रक्षण करण्यासाठी वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे विविध स्वरूप आणि व्यापक प्रभाव समजून घेणे महत्वाचे आहे. वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा मुकाबला करण्याचे प्रयत्न बहुआयामी असले पाहिजेत, त्यात धोरणात्मक सुधारणांचा समावेश केला पाहिजे, कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी वर्धित प्रशिक्षण, समुदाय प्रतिबद्धता आणि वर्णद्वेष मोडून काढण्यासाठी एकत्रित वचनबद्धता असणे आवश्यक आहे.

वांशिक व्यक्तिचित्रण, कथित वंश किंवा वांशिकतेवर आधारित भेदभावपूर्ण प्रथा, अल्पसंख्याक समुदायांवर गंभीर परिणाम करते, परिणामी मानवी हक्कांचे लक्षणीय उल्लंघन होते. हे उल्लंघन मूलभूत हक्क आणि स्वातंत्र्याच्या गाभ्यावर आघात करतात, असमानता आणि सामाजिक अन्यायाचे चक्र कायम ठेवतात. वांशिक व्यक्तिचित्रण भेदभाव न करण्याच्या आणि समानतेच्या मूलभूत अधिकाराचे उल्लंघन करते. व्यक्तींना त्यांच्या वांशिक पार्श्वभूमीच्या आधारावर अन्यायकारक वागणूक देऊन, कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सी कायद्याच्या अंतर्गत समान संरक्षणाच्या तत्त्वाचे उल्लंघन करतात. ही भेदभाव करणारी प्रथा पुढे सामाजिक विभागणी वाढवते आणि असमानतेचे वातावरण निर्माण करते. वांशिक व्यक्तिचित्रणाची उदाहरणे अनेकदा अत्याचार आणि क्रूर, अमानुष किंवा अपमानास्पद वागणुकीपासून स्वातंत्र्याच्या अधिकाराच्या उल्लंघनात वाढतात. आक्रमक पोलिस रणनीती, बळाचा अत्याधिक वापर आणि वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या अधीन असलेल्या व्यक्तींकडून सहन केलेली कठोर वागणूक शारीरिक आणि मानसिक त्रासाला कारणीभूत ठरते, ज्यामुळे त्यांच्या मानवी हक्कांचे स्पष्ट उल्लंघन होते.

जेव्हा व्यक्तींना त्यांच्या वंशाच्या किंवा वांशिकतेच्या आधारावर अयोग्यरित्या लक्ष्य केले जाते, तेव्हा त्यांच्या निःपक्षपाती कायदेशीर प्रक्रियेतील प्रवेशाशी तडजोड केली जाते, त्यांच्या स्वतःचा बचाव करण्याची आणि निष्पक्ष चाचणी घेण्याच्या त्यांच्या क्षमतेत अडथळा निर्माण होतो. यामुळे लोकशाही आणि न्यायप्रिय समाजाचा पाया ढासळतो. वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभाव पद्धतशीर वर्णद्वेषाशी खोलवर विणलेला आहे, ही एक व्यापक समस्या सामाजिक संरचना, संस्था आणि धोरणांमध्ये अंतर्भूत आहे. वांशिक व्यक्तिचित्रणाची मूळ कारणे समजून घेण्यासाठी आणि अर्थपूर्ण बदल घडवून आणण्यासाठी या परस्परसंवादाला ओळखणे आणि संबोधित करणे महत्त्वाचे आहे. वांशिक व्यक्तिचित्रण पद्धतशीर वर्णद्वेषाच्या व्यापक संदर्भात कार्य करते, ज्यामध्ये ऐतिहासिक, सामाजिक आणि संस्थात्मक पूर्वाग्रह वांशिक अल्पसंख्याकांचे नुकसान करतात. वांशिक व्यक्तिचित्रणाची भेदभावपूर्ण प्रथा या प्रणालीगत वर्णद्वेषाचे लक्षण आणि गुन्हेगार आहे, समाजातील रूढीवादी आणि भेदभावपूर्ण वृत्तींना बळकटी देते. संस्थात्मक घटक, जसे की पक्षपाती कायद्याची अंमलबजावणी शिष्ट, धोरणांचा असमान वापर आणि अपुरी देखरेख यंत्रणा, वांशिक व्यक्तिचित्रण कायम ठेवतात. संस्थांमध्ये अंतर्निहित पूर्वाग्रहांची उपस्थिती ही समस्या आणखी वाढवते, कारण या संरचनांमधील व्यक्ती अनवधानाने भेदभाव करणाऱ्या पद्धतींमध्ये गुंतू शकतात. काही कायदेशीर आणि धोरणात्मक चौकट कायद्याची अंमलबजावणी करण्याच्या पद्धतींमध्ये विवेकबुद्धीला अनुमती देऊन अनवधानाने भेदभाव करण्यास हातभार लावतात. अस्पष्ट कायदे किंवा धोरणे वांशिक व्यक्तिचित्रण सक्षम करू शकतात, कारण ते व्यक्तिपरक अर्थ लावण्यासाठी पुरेशी जागा प्रदान करतात, शेवटी अल्पसंख्याक समुदायांविरोद्ध प्रणालीगत भेदभाव मजबूत करतात.

वांशिक व्यक्तिचित्रण आणि वर्णद्वेष यांच्यातील कपटी संबंधांना संबोधित करण्यासाठी कायदेशीर सुधारणा, धोरणातील बदल, जनजागृती मोहिमा, कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी वर्धित प्रशिक्षण आणि सक्रिय समुदाय सहभाग यांचा समावेश असलेल्या बहुआयामी दृष्टिकोनाची आवश्यकता आहे. न्याय्य आणि न्याय्य समाजाचा पाठपुरावा करण्यासाठी भेदभावपूर्ण संरचना नष्ट करणे आणि सर्व व्यक्तींसाठी मानवी हक्कांच्या तत्वांचे समर्थन करणे आवश्यक आहे. अल्पसंख्याक समुदायांवर वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या प्रतिकूल प्रभावांना संबोधित करण्यासाठी आणि त्यांचे मानवी हक्क राखण्यासाठी कायदेशीर आणि धोरणात्मक प्रतिसाद महत्त्वपूर्ण आहेत. तथापि, वांशिक व्यक्तिचित्रण विरुद्ध पुरेसे संरक्षण आणि निवारण प्रदान करण्यात सध्याचे कायदेशीर उपाय अनेकदा कमी पडतात. अनेक देशांमध्ये वांशिक व्यक्तिचित्रणाला प्रतिबंध करणारे कायदे आणि नियम आहेत. उदाहरणार्थ, युनायटेड स्टेट्समध्ये, चौथी दुरुस्ती अवास्तव शोध आणि जप्ती प्रतिबंधित करते, तरीही वांशिक व्यक्तिचित्रण ही एक व्यापक समस्या आहे. त्याचप्रमाणे, आंतरराष्ट्रीय मानवाधिकार अधिवेशने, जसे की वांशिक भेदभावाच्या सर्व प्रकारच्या निर्मूलनावर आंतरराष्ट्रीय अधिवेशन, वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा निषेध करते. तथापि, प्रभावी अंमलबजावणीचे आव्हान आहे. विद्यमान कायदेशीर उपायांच्या प्रभावीतेचे मूल्यांकन महत्त्वपूर्ण अंतर आणि मर्यादा प्रकट करते. कायद्याची विसंगत अंमलबजावणी, वांशिक व्यक्तिचित्रणासाठी विशिष्ट दंडांची कमतरता आणि कायद्याची अंमलबजावणी करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांचे अपुरे प्रशिक्षण कायदेशीर प्रतिसादांच्या अकार्यक्षमतेस कारणीभूत ठरते. शिवाय, वांशिक व्यक्तिचित्रणवर प्रमाणित माहिती संकलनाची कमतरता अचूक मूल्यमापनात अडथळा आणते.

स्पष्टता, अंमलबजावणी आणि उत्तरदायित्व सुनिश्चित करण्यासाठी कायदेविषयक सुधारणांनी विद्यमान कायदे मजबूत करण्यावर भर दिला पाहिजे. शिफारशींमध्ये सर्वसमावेशक माहिती संकलन यंत्रणा लागू करणे, वांशिक व्यक्तिचित्रणाची स्पष्ट व्याख्या स्थापित करणे, कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी पूर्वाग्रहविरोधी प्रशिक्षण अनिवार्य करणे आणि उल्लंघनासाठी अनुशासनात्मक कारवाई लादणे समाविष्ट आहे. याव्यतिरिक्त, अल्पसंख्याक समुदायांच्या गरजा आणि चिंता प्रतिबिंबित करण्यासाठी धोरणात्मक बदलांनी धोरण निर्मिती प्रक्रियेमध्ये समुदायाला प्राधान्य दिले पाहिजे. समुदायांना गुंतवून ठेवणे आणि पोलिस धोरणांमध्ये सुधारणा करणे हे वांशिक व्यक्तिचित्रणाशी मुकाबला करण्यासाठी विश्वास वाढवणे आणि अधिक न्याय्य कायदा अंमलबजावणी प्रणाली तयार करण्यासाठी आवश्यक घटक आहेत. कायद्याची अंमलबजावणी आणि समुदायांमध्ये सकारात्मक संबंध वाढवून वांशिक

व्यक्तिचित्रणाचा प्रतिकार करण्यासाठी समुदाय पोलिस दृष्टिकोन एक धोरण म्हणून काम करू शकतो. सक्रिय सहभाग, मुक्त संवाद आणि सहयोग अंतर भरण्यास मदत करू शकतात, पूर्वाग्रह दूर करू शकतात आणि वांशिक असमानतेचा सामना करण्यासाठी सामूहिक प्रयत्नांना प्रोत्साहन देऊ शकतात.

कायदेविषयक सुधारणा, धोरणातील बदल आणि सामुदायिक सहभागासाठी या शिफारशींची अंमलबजावणी करून, समाज वांशिक व्यक्तिचित्रण निर्मूलन, निष्पक्षतेला चालना देण्यासाठी आणि अल्पसंख्याक समुदायांच्या मानवी हक्कांचे रक्षण करण्यासाठी महत्त्वपूर्ण पावले उचलू शकतात. या कृती एकत्रितपणे अधिक न्याय्य आणि न्याय्य समाजात योगदान देतात जिथे सर्व व्यक्तींना सन्मान आणि आदराने वागवले जाते.

अल्पसंख्याक समुदायांवर पोलिसांच्या वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभाव आणि मानवी हक्कांचे रक्षण करण्यासाठी शिक्षण आणि प्रशिक्षण उपक्रम महत्त्वपूर्ण आहेत. योग्यरित्या निर्माण केलेले प्रशिक्षण कार्यक्रम समजूतदारपणा, सहानुभूती आणि आदर वाढवू शकतात, जे शेवटी कायद्याची अंमलबजावणी आणि समुदाय यांच्यात निष्पक्ष आणि न्याय्य संवाद साधतात. सांस्कृतिक क्षमता आणि विविधता प्रशिक्षण हे कायद्याची अंमलबजावणी शिक्षणाचे आवश्यक घटक आहेत. प्रशिक्षण कार्यक्रमांनी अधिकाऱ्यांची विविध संस्कृती, सामाजिक गतिशीलता आणि पूर्वाग्रहांना हातभार लावणारे ऐतिहासिक संदर्भ विकसित करण्यावर लक्ष केंद्रित केले पाहिजे. सांस्कृतिक संवेदनशीलता आणि सहानुभूती वाढवून, कायद्याची अंमलबजावणी करणारे अधिकारी समाजातील सर्व सदस्यांना अधिक चांगल्या प्रकारे सेवा देऊ शकतात आणि त्यांचे संरक्षण करू शकतात. सार्वभौमिक मानवी हक्कांच्या तत्वांची सशक्त जाणीव निर्माण करण्यासाठी मानवी हक्क शिक्षण हा पोलिस प्रशिक्षण अध्ययनक्रमाचा अविभाज्य भाग असावा. यात भेदभाव न करण्याचा अधिकार, समानता, योग्य प्रक्रिया आणि अमानुष वागणुकीपासून संरक्षण यांचा समावेश होतो. मानवी हक्क शिक्षण एकत्रित करून, कायद्याची अंमलबजावणी करणारे अधिकारी त्यांच्या कार्यपद्धतींमध्ये मानवी हक्कांचे समर्थन करण्यासाठी ज्ञानाने सुसज्ज असावे.

निष्कर्ष:

अल्पसंख्याक समुदायांवर पोलिसांद्वारे वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा प्रभाव अत्यंत त्रासदायक आहे आणि मानवी हक्कांवर त्याचे दूरगामी परिणाम आहेत. ही भेदभावपूर्ण प्रथा पद्धतशीर वर्णद्वेष कायम ठेवते, मूलभूत मानवी हक्कांचे उल्लंघन करते आणि प्रत्येक व्यक्तीला पात्र असलेल्या न्याय आणि समानतेच्या तत्वांचे उल्लंघन करते. संशोधनात आढळले की वांशिक व्यक्तिचित्रण विविध स्वरूपात प्रकट होते जसे की रहदारी थांबे, थांबा धोरणे, विमानतळ सुरक्षा तपासणी आणि पोलिस तंत्रज्ञानामध्ये वांशिक पूर्वाग्रह. त्याचा प्रभाव व्यक्तींच्या पलीकडे संपूर्ण समुदायांपर्यंत पसरतो, परिणामी मानसिक आघात, सामाजिक-आर्थिक विषमता आणि समुदाय व कायद्याची अंमलबजावणी यांच्यातील विश्वासाचा तुटवडा होतो. वांशिक व्यक्तिचित्रण आणि त्याचे मानवी हक्क परिणामांना संबोधित करण्याची आवश्यकता अतिरिक्त केली जाऊ शकत नाही. वांशिक व्यक्तिचित्रण असमानता कायम ठेवते, भेदभाव न करण्याच्या अधिकाराचे उल्लंघन करते आणि व्यक्तींना योग्य प्रक्रिया आणि न्याय्य चाचणीचा अधिकार नाकारते. यामुळे संस्थांवरील विश्वास कमी होतो, समुदायांमध्ये फूट पडते आणि सामाजिक फूट अधिक वाढते. वांशिक व्यक्तिचित्रणाचा सामना करण्यासाठी आणि सर्वांसाठी मानवी हक्कांचे समर्थन करण्यासाठी, एक व्यापक दृष्टीकोन आवश्यक आहे. यामध्ये उत्तरदायित्व, पारदर्शकता आणि न्याय्य वागणूक सुनिश्चित करणाऱ्या धोरणातील बदलांसाठी समर्थन करणे समाविष्ट आहे. कायद्याची अंमलबजावणी आणि समुदाय यांच्यातील समज व सहकार्य वाढवण्यासाठी सामुदायिक प्रतिबद्धता उपक्रमांना बळकटी दिली पाहिजे. शिवाय, शैक्षणिक उपक्रमांनी सांस्कृतिक क्षमता, वैविध्यपूर्ण प्रशिक्षण आणि मानवाधिकारांची सखोल माहिती यांना वांशिक व्यक्तिचित्रणाच्या विध्वंसक प्रभावांना संवेदनशील बनवायला हवे. वांशिक व्यक्तिचित्रण काढून टाकणे ही केवळ न्यायाचीच नाही तर मूलभूत मानवी हक्कांची अत्यावश्यक बाब आहे. वांशिक व्यक्तिचित्रणाचे निर्मूलन करण्याच्या दिशेने प्रत्येक पाऊल आपल्याला अशा समाजाच्या जवळ आणते जिथे प्रत्येक व्यक्तीला त्यांची वंशाची पर्वा न करता निष्पक्षता, आदर आणि सन्मानाने वागवले जाते.

संदर्भ:

- *Medicine, National Academies Of Sciences Engineering, And, et al. Communities in Action. National Academies Press, 2017.*
- *Egharevba, Stephen. Police Brutality, Racial Profiling, and Discrimination in the Criminal Justice System. IGI Global, 2016.*
- *Tator, Carol, et al. Racial Profiling in Canada. University of Toronto Press, 2006.*
- *Program, Amnesty International Usa. Domestic Human Rights. Threat and Humiliation. 2004.*
- *Ramirez, Deborah, et al. A Resource Guide on Racial Profiling Data Collection Systems. CreateSpace, 2014.*
- *Weber, Leanne, and Ben Bowling. Stop and Search. Routledge, 2014.*
- *Medicine, National Academies Of Sciences Engineering, And, et al. Proactive Policing. National Academies Press, 2018.*
- *Liberties, United States. Congress. House. Committee On The Judiciary. Subcommittee On The Constitution Civil Rights, And Civil. Racial Profiling and the Use of Suspect Classifications in Law Enforcement Policy. 2010.*
- *Hopkins, Tamar. "Litigating Racial Profiling: Examining the Evidence for Institutional Racial Profiling by Police Against African-Australians in Flemington, Victoria." Australian Journal of Human Rights, vol. 26, no. 2, Informa UK Limited, May 2020, pp. 209–26. Crossref, <https://doi.org/10.1080/1323238x.2021.1872132>.*
- *Giwa, Sulaimon, et al. "Racial Erasure: The Silence of Social Work on Police Racial Profiling in Canada." Journal of Human Rights and Social Work, vol. 5, no. 4, Springer Science and Business Media LLC, Sept. 2020, pp. 224–35. Crossref, <https://doi.org/10.1007/s41134-020-00136-y>.*
- *Villaroman, Noel G. "'Not in My Backyard': The Local Planning Process in Australia and Its Impact on Minority Places of Worship." Religion and Human Rights, vol. 7, no. 3, Brill, 2012, pp. 215–39. Crossref, <https://doi.org/10.1163/18710328-12341237>.*
- *Cashmore, Ellis. "The Experiences of Ethnic Minority Police Officers in Britain: Under-recruitment and Racial Profiling in a Performance Culture." Ethnic and Racial Studies, vol. 24, no. 4, Informa UK Limited, Jan. 2001, pp. 642–59. Crossref, <https://doi.org/10.1080/01419870120049824>.*
- *Thornberry, Patrick. "Minority Rights, Human Rights and International Law." Ethnic and Racial Studies, vol. 3, no. 3, Informa UK Limited, July 1980, pp. 249–63. Crossref, <https://doi.org/10.1080/01419870.1980.9993303>.*
- *Orakhelashvili, Alexander. "The Impact of Human Rights on General International Law." International Journal on Minority and Group Rights, vol. 17, no. 3, Brill, 2010, pp. 491–99. Crossref, <https://doi.org/10.1163/157181110x512188>.*
- *Paxton, Megan A. "Racial Profiling and Searches: Did the Politics of Racial Profiling Change Police Behavior?" Policing: An International Journal of Police Strategies & Management, vol. 32, no. 4, Emerald, Nov. 2009. Crossref, <https://doi.org/10.1108/pijpsm.2009.18132dae.002>.*
- *Fikfak, Veronika. "What Price for Human Rights? Compensating Human Rights Violations – ESRC." Impact, vol. 2017, no. 9, Science Impact, Ltd., Nov. 2017, pp. 6–8. Crossref, <https://doi.org/10.21820/23987073.2017.9.6>.*
- *Farrell, Amy, and Jack McDevitt. "Identifying and Measuring Racial Profiling by the Police." Sociology Compass, vol. 4, no. 1, Wiley, Jan. 2010, pp. 77–88. Crossref, <https://doi.org/10.1111/j.1751-9020.2009.00261.x>.*
- *Tellier, Pierre-Paul. "The Impact on Mental and Physical Health of Human Rights as They Relate to Gender and Sexual Minority Adolescents and Emerging Adults." International Journal of Human Rights in Healthcare, vol. 10, no. 3, Emerald, July 2017, pp. 213–20. Crossref, <https://doi.org/10.1108/ijhrh-01-2017-0003>.*

